

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

I. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Επώνυμο: Χαϊνταρλής
Όνομα: Μάριος
Όνομα πατρός: Χρήστος
Επάγγελμα: Επίκουρος Καθηγητής - Δικηγόρος
Ημερομηνία γεννήσεως: 9 Μαρτίου 1959
Τόπος γεννήσεως: Λάρισα
Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος
Στοιχεία γραφείου: Χαρ. Τρικούπη 117 – 114 73 Αθήνα
Τηλ. 210 3817406 – 6932488331
Τηλ. - Fax.: 210 3841005
e-mail: marioshaidarlis@prd.uth.gr
<http://www.env-plan-law.gr>

II. ΣΠΟΥΔΕΣ (ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ)

1. Απόφοιτος του 2^{ου} Λυκείου Λάρισας, Ιούνιος 1976.
2. Διπλωματούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών από τον Αύγουστο του 1982.
3. Κάτοχος του μεταπτυχιακού τίτλου «Δίπλωμα Εμπεριστατωμένων Σπουδών Δικαίου του Περιβάλλοντος» (D.E.A.). Ο τίτλος αυτός αποκτήθηκε το Νοέμβριο του 1985 από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Ζαν Μουλέν - LYON III και έχει αναγνωρισθεί από το ΔΙ.ΚΑ.ΤΣΑ.
4. Κάτοχος διδακτορικού τίτλου, ο οποίος αποκτήθηκε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών τον Ιούνιο του 1998.

III. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΕΜΠΕΙΡΙΑ

1. Επίκουρος καθηγητής από τον Ιούνιο του 2014 στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης), στο γνωστικό αντικείμενο «Δίκαιο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος».

- Διδασκαλία : α) των μαθημάτων «Δίκαιο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος Ι» και «Δίκαιο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος ΙΙ» στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και του μαθήματος «Πολεοδομικός, Χωροταξικός, Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός και Δίκαιο» στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών «Πολεοδομία – Χωροταξία» (με έμφαση στην Αστική Αναγέννηση) και «Χωρική Ανάλυση και Διαχείριση Περιβάλλοντος».

- Επίβλεψη προπτυχιακών και μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και επίβλεψη διδακτορικών διατριβών». Επίβλεψη τριών διδακτορικών διατριβών με θέματα αντιστοίχως : α) «Τα Νομικά Εργαλεία του Πολεοδομικού Σχεδιασμού στο Ελληνικό Δίκαιο (Αναδρομή, Φυσιογνωμία, Προοπτικές)», β) «Προσαρμογή του Χωρικού Σχεδιασμού στην Κλιματική Αλλαγή – Μελέτη Περίπτωσης: Δήμος Βόλου» και γ) «Νέες Μορφές Διακυβέρνησης και η επίδραση τους στον σχεδιασμό του Χώρου – Συμμετοχική Πολεοδομία - Η μελέτη περίπτωσης του Νομού Μαγνησίας».

- Υπεύθυνος συνεργασίας (academic coordinator) του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος με το Université du Littoral Côte d'Opale στο πλαίσιο του προγράμματος “Erasmus Plus” (μετακίνηση διδασκόντων και φοιτητών: στο πλαίσιο αυτό διοργανώθηκε διάλεξη του προσκεκλημένου καθηγητή Bernard Drobenko με θέμα «Le système français de la planification spatiale»). Προγραμματίζεται διάλεξη μου το επόμενο ακαδημαϊκό έτος στο Université du Littoral Côte d'Opale (Laboratoire: Territoires, Villes, Environnement et Société, TVES).

2. Επίκουρος καθηγητής (εκλεγμένος/μη διορισμένος από τον Ιανουάριο του 2011 έως τον Ιούνιο του 2014)) στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης), στο γνωστικό αντικείμενο «Δίκαιο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος».

3. Εντεταλμένος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης) α) του μαθήματος «Δίκαιο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος Ι» από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2004, β) του μαθήματος «Δίκαιο Πολεοδομίας,

Χωροταξίας και Περιβάλλοντος ΙΙ» από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2004, γ) του μαθήματος «Δίκαιο Χωρικού Σχεδιασμού Ι και ΙΙ» από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2013 και δ) του μαθήματος «Πολεοδομικός, Χωροταξικός και Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός και Δίκαιο» στο Μεταπτυχιακό Κύκλο Σπουδών με γνωστικό αντικείμενο «Χωροταξία, Πολεοδομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη» κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004.

4. Εντεταλμένος καθηγητής στο Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Φυσικών Πόρων και Επιχειρήσεων Αγρινίου (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) από το ακαδημαϊκό έτος 2003 έως το 2006 των μαθημάτων «Δίκαιο Περιβάλλοντος Ι» και «Δίκαιο Περιβάλλοντος ΙΙ».

4. Επιστημονικός υπεύθυνος διδασκαλίας του μαθήματος (και διδασκαλία) του μαθήματος «Δίκαιο του Περιβάλλοντος» στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο «Γεωργία και Περιβάλλον» από το ακαδημαϊκό έτος 2004 έως το έτος 2012.

5. Διδασκαλία κατά το ακαδημαϊκά έτη 2001-2002-2003 (τρία έτη διδασκαλίας) μέρους της ύλης του υποχρεωτικού μαθήματος «Νομοθεσία και Οικονομικά του Περιβάλλοντος», που διδάσκεται στη Σχολή Θετικών Επιστημών (Τμήμα Βιολογίας) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το μάθημα αυτό διδάσκεται ειδικότερα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών της Ειδίκευσης «Περιβαλλοντική Βιολογία».

6. Διδασκαλία από το ακαδημαϊκό έτος 2006 έως το έτος 2012 του μαθήματος «Δίκαιο του Περιβάλλοντος» στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο «Αειφόρος Ανάπτυξη».

7. Διδασκαλία κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006 – 2007 του μαθήματος «Δίκαιο του Περιβάλλοντος» στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης «Διαχείριση του Περιβάλλοντος». Το δίπλωμα αυτό οργανώθηκε και παρασχέθηκε από κοινού **α)** από το Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, **β)** το Τμήμα Βιολογίας του Α.Π.Θ., και **γ)** το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών σε συνεργασία με το Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (τόπος διεξαγωγής μαθημάτων: Ζάκυνθος).

8. Καθηγητής από το έτος 2006 έως το έτος 2011 στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΣΤΑ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του γνωστικού αντικειμένου «Δίκαιο και ευρωπαϊκές πολιτικές περιβάλλοντος».

9. Συν-επίβλεψη διπλωματικών ή/και μεταπτυχιακών φοιτητικών εργασιών **α)** στο Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, **β)** στο Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, **γ)** στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στις Περιβαλλοντικές Επιστήμες του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών **δ)** στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο γνωστικό αντικείμενο «Γεωργία και Περιβάλλον» και **ε)** στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

IV. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

A. Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές.

1. «Ρύπανση και Δίκαιο». Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στην «Επιθεώρηση Δημοσίου και Διοικητικού Δικαίου», 1992, τόμος 36^{ος}, τεύχος 1.

2. «Η χωροταξική οργάνωση ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ίδρυση ιχθυοτροφείου στην πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας». Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στην Νομική Επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», 1994, τεύχος 1.

3. "Le droit grec face au risque technologique majeur". Το άρθρο αυτό αποτελεί συν-δημοσίευση με τους Ε. Σπηλιωτόπουλο, Γλ. Σιούτη και Ε. Βαλλιάντζα και δημοσιεύτηκε στη Revue Juridique «Droit et Ville», (Revue de l'Institut des Etudes Juridiques de l'Urbanisme et de la Construction - Université de Sciences Sociales de Toulouse), 1994, τεύχος 38.

4. «Τα δικαιώματα της φύσης - Ιστορία της περιβαλλοντικής ηθικής». Παρουσίαση – Κριτική του βιβλίου του R. Nash, η οποία δημοσιεύτηκε στη Νομική Επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», 1995, τεύχος 1.

5. «Κοινό σχόλιο στην απόφαση 1856/1994 του Σ.τ.Ε. (Ρυμοτομικό Σχέδιο Δήμου Αράχωβας και στο Πρακτικό Επεξεργασίας 461/1994 (Ρυμοτομικό σχέδιο Δήμου Αιγάλεω). Το σχόλιο αυτό δημοσιεύτηκε στη Νομική Επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», 1995, τεύχος 2.

6. «Σχόλιο στην 134/1997 απόφαση του ΜΠρ. Μεσολογγίου : Ένα επιτυχές παράδειγμα παράλληλης εφαρμογής διατάξεων ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου». Το σχόλιο αυτό δημοσιεύθηκε στη Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 1997, τεύχος 2.

7. «Note» (σχόλιο) στις υπ' αριθ. 2759, 2760/1994 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (υπόθεση εκτροπής του ποταμού Αχελώου

στη Θεσσαλία). Το σχόλιο αυτό δημοσιεύτηκε στη *Revue Européenne du Droit de l' Environnement*, 1997, τεύχος 2.

8. «Η φύση υποκείμενο δικαίου;» Θεωρητική μελέτη, η οποία δημοσιεύτηκε στο τελευταίο τεύχος του έτους 1999 της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση» (αναδημοσίευση στην ηλεκτρονική έκδοση της ίδιας επιθεώρησης στην Ενότητα: Άρθρα, Οκτώβριος 2009).

9. «Αειφορία, αειφόρος ανάπτυξη και δίκαιο», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2001, τεύχος 4.

10. «Durabilité, développement durable et droit hellénique», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη «*Revue Juridique du Droit de l' Environnement*» που εκδίδει η Γαλλική Εταιρεία Δικαίου του Περιβάλλοντος, 2002, τεύχος 3.

11. «Η προστασία του περιβάλλοντος μετά τη συνταγματική αναγνώριση της αειφόρου ανάπτυξης», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη σειρά «Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου» της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», στο πλαίσιο της έκδοσης «Το άρθρο 24 του Συντάγματος μετά την αναθεώρησή του», Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 2002.

12. «Το δίκαιο ενώπιον της πολυπλοκότητας του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη σειρά «Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου» της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», στο πλαίσιο της έκδοσης «Το διεθνές δίκαιο για τις κλιματικές αλλαγές», Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 2002.

13. «Νομικές και διοικητικές προϋποθέσεις εφαρμογής της Οδηγίας 92/43 στην Ελλάδα: Εισαγωγικές σκέψεις και παρατηρήσεις». Άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στο Επιστημονικό Περιοδικό του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας «Αειχώρος», 2003, 2 (2).

14. *La prise en compte de l' environnement par les procédures du droit de l' urbanisme en France et en Grèce*, Παρουσίαση – Κριτική του βιβλίου του Ανδρέα Παπαπετρόπουλου, η οποία δημοσιεύτηκε στο Επιστημονικό Περιοδικό του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας «Αειχώρος», 2003, 2 (2).

15. «Διαχείριση των απορριμμάτων της Αττικής και νομοθετική πολιτική περιβάλλοντος», άρθρο/γνώμη, που δημοσιεύθηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της επιστημονικής επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», 2004.

16. «Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης – Ο στρατηγικός και πολιτικός χαρακτήρας του» (με τη συνεργασία των φοιτητών Περικλή Πλατανιά και Λεωνίδα Λιάπη), άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», 2004.

17. «Νομικές όψεις της Οδηγίας 2001/42 για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη σειρά «Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου» της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», στο πλαίσιο της έκδοσης «Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση: Προκλήσεις και Ευκαιρίες για το Νομοθέτη και τη Διοίκηση» Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 2005.

18. «Waste management Law in Greece: Characteristics, Challenges and Shortcomings, άρθρο που δημοσιεύθηκε από κοινού με τον Α. Σηφάκη στην επιστημονική επιθεώρηση “Journal for European environmental and planning law”, 2005, τεύχος 6.

19. «Κατατιμήσεις, σχεδιασμός και αειφορική διαχείριση του χώρου», (με τη συνεργασία του Περικλή Πλατανιά, Χωροτάκτη-Πολεοδόμου, άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2006, τεύχος 4.

20. «Η σύγχρονη νομοθεσία προστασίας και διαχείρισης των υδάτων», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη σειρά «Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου» της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», στο πλαίσιο της έκδοσης «Βιώσιμη διαχείριση Υδάτων: Αρχές, Κανόνες και Εφαρμογή», Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 2006.

21. α) Σχόλιο στην υπ’ αριθ. 2179/2006 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας [Υδροδότηση Κορίνθου], **β)** Σχόλιο στην υπ’ αριθ. 2697 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας [Τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου Ξάνθης], **γ)** Σχόλιο στις υπ’ αριθ. 1611/2006 κα 1747/2005 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας [προστασία του περιβάλλοντος – υποχρέωση αποζημίωσης], **δ)** Σχόλιο στην υπ’ αριθ. 3431/2006 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας [πολεοδομικός σχεδιασμός Δήμου Αγίου Στεφάνου Αττικής], **ε)** Σχόλιο στην υπ’ αριθ. 2699/2006 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας [επιτρεπόμενο ύψος οικοδομής], **στ)** Σχόλιο στην υπ’ αριθ. 3615/2007 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας [επανακαθορισμός ορίων αιγιαλού] και **ζ)** Σχόλιο στις υπ’ αριθ. 1824-1826/2008 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας [παράνομη παράταση λειτουργίας λατομείου].

Η ενότητα αυτή σχολίων δημοσιεύθηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της επιστημονικής εταιρείας «Νόμος και Φύση», έτη: 2006 – 2007 - 2008.

22. «Σκέψεις για τον κανονιστικό χαρακτήρα των περιφερειακών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού και αιφόρου ανάπτυξης», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη σειρά «Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου», της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», στο πλαίσιο της έκδοσης «Ο χωροταξικός Σχεδιασμός στην Ελλάδα: Νομικό Πλαίσιο και Εφαρμογή στην Πράξη», Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2008.

23. «Οι προσδοκίες που γεννά το Εθνικό Χωροταξικό πλαίσιο και η θεσμική/νομική ιδιαιτερότητά του», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της Νομικής Επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», (Ενότητα: Άρθρα, Σεπτέμβριος 2008).

24. «Το σχέδιο Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αττικής (ΡΣΑ) : ένα, από νομική άποψη, αντιφατικό και προβληματικό κείμενο», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη νομική επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2009, τεύχος 3.

25. «Νομικός χαρακτήρας των Π.Π.Χ.Σ.Α.Α και των Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. και η μεταξύ τους νομική σχέση (η περίπτωση του Π.Π.Χ.Σ.Α.Α Κρήτης και του Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Δήμου Ιναχωρίου Νομού Χανίων)», Γνωμοδότηση η οποία δημοσιεύτηκε στη νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 2009, τεύχος 4.

26. «Χρήσεις γης και δίκαιο της πολεοδομίας», άρθρο – μελέτη η οποία δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2010, τεύχος 2.

27. «Δικαιοπολιτική ανάγνωση της ρύθμισης για την παράνομη αλλαγή χρήσεων στις οικοδομές», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη νομική επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2010, τεύχος 2.

28. «Το πολύπλοκο εγχείρημα της κύρωσης των δασικών χαρτών του ν. 3889/2010», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη νομική επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2011, τεύχος 4.

29. «Η αμηχανία του Συμβουλίου της Επικρατείας μπροστά στην οικονομική και πολεοδομική κρίση: Σχόλιο στην 1971/2012 απόφαση της Ολομέλειας του» (από κοινού με την Μ. Μαγαλιού), άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στο νομικό περιοδικό «Συνήγορος», 2012, τεύχος 92.

30. «Πράξη εφαρμογής, πολεοδομικός σχεδιασμός και ιδιοκτησιακά δικαιώματα – Μελέτη Περίπτωσης» (συνεργασία: Ιωάννα Σταμπουλτζή), άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στη Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2015, τεύχος 3.

31. «Ενεργειακή διασύνδεση Κρήτης – Ηπειρωτικής Ελλάδας : χωροταξικά και περιβαλλοντικά νομικά ζητήματα» (Γνωμοδότηση), η οποία δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της νομικής επιθεώρησης «Νόμος και Φύση», (Ενότητα: Κείμενα, Νοέμβριος 2016).

32. «Η Διοίκηση του Περιβάλλοντος και η εξέλιξη της μέσα στο χρόνο», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική έκδοση του επιστημονικού περιοδικού «Αειχώρος», 2017, τεύχος 26.

B. Πρακτικά Συνεδρίων – Συλλογικοί Τόμοι - Επίβλεψη και Συντονισμός Εκδόσεων.

B1. Με κριτές.

1. «Φορείς προστασίας του περιβάλλοντος».

2. «Η προσαρμογή του ελληνικού δικαίου προς την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των άγριων πτηνών».

Τα άρθρα αυτά δημοσιεύτηκαν στο βιβλίο των Εκδόσεων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας «Επιλεγμένα Θέματα Διαχείρισης Περιβάλλοντος», 1995.

3. «Η ορνιθοπανίδα ως κατηγορία πραγμάτων και η προστασία της». Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στο συλλογικό έργο (Πρακτικά Συνεδρίου), «Η προστασία των υγροτόπων στην Ελλάδα», Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 1998.

4. «Η νομική κατοχύρωση των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων από την Οδηγία 98/44/ΕΚ (ο έμβιος κόσμος στο πεδίο της αγοράς;) Πρακτικά 3^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Μεσολογγίου, με θέμα «Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνική Οικονομία», Εκδ. Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, 1999.

5. «Εισαγωγή» στο θέμα «Δικαίωμα της ιδιοκτησίας και προστασία του περιβάλλοντος», Επίβλεψη/Συντονισμός Ημερίδας με θέμα «Ιδιοκτησία και περιβάλλον» που διοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Δικαίου του Περιβάλλοντος (Οκτώβριος 2000) καθώς και επίβλεψη/συντονισμός της σχετικής έκδοσης των Πρακτικών, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2003.

6. «Legal framework for the establishment of the National Marine Park of Zakynthos: A context for the conciliation of environmental protection and economic development» (από κοινού με τους Ι. Παντή και Κ. Κορφιάτη). Η ερευνητική αυτή εργασία (Discussion Paper) παρουσιάστηκε στο διεθνές συνέδριο με θέμα “Sustainable Planning and Development”, που διοργάνωσαν από κοινού το Wessex Institut of Technology με το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης στη Σκιάθο από 1-3 Οκτωβρίου 2003.

7. «Spatial and Environmental Planning and Waste Management (Some thoughts on the case of Attica)». Η ερευνητική αυτή εργασία (Discussion Paper) παρουσιάστηκε σε διεθνές συνέδριο με θέμα «Waste Management

and the Environment», που οργανώθηκε το Σεπτέμβριο του 2004 στη Ρόδο από το Wessex Institut of Technology και δημοσιεύτηκε σε σχετικό τόμο.

8. «La transposition des dispositions relatives à la directive “Natura 2000” en droit grec» (με τη συνεργασία του Τ. Νικολόπουλου), άρθρο που δημοσιεύθηκε στο συλλογικό έργο συγκριτικού δικαίου, το οποίο περιλαμβάνει αντίστοιχα άρθρα από τις υπόλοιπες χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το συλλογικό αυτό έργο αποτελεί την 12^η έκδοση του Centre de Recherches Interdisciplinaires en Droit de l’ Environnement, de l’ Aménagement et de l’ Urbanisme, και εκδόθηκε από τις Presses Universitaires de Limoges (PULIM), 2005.

9. «Property Rights and Natura 2000 in Greece», άρθρο που δημοσιεύτηκε στα Πρακτικά του συνεδρίου «Natura 2000 and Property Rights», που διοργανώθηκε το Μάρτιο του 2004 από το “Observatoire Juridique Natura 2000”, στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας στο Βόλο, Έκδοση, Bruylant, 2005.

10. «La constitution, la jurisprudence et la protection de l’ environnement en Grèce», ανακοίνωση που παρουσιάστηκε σε διεθνές συνέδριο, από κοινού με τον Τ. Νικολόπουλο, το οποίο διοργανώθηκε στο Παρίσι από τον γαλλικό Άρειο Πάγο (Cour de Cassation), με θέμα «La Charte Constitutionnelle de l’ Environnement en Vigueur», Ιούνιος 2005.

11. «Planning of solid waste management in Attica prefecture, Greece» (από κοινού με τους Kungolos A., Bakoroulou S., Παραιοικονομου Κ., ανακοίνωση η οποία δημοσιεύτηκε στο: Fresenius Environmental Bulletin 15(8A), 811-815.

12. «Η Οδηγία 92/43 και η ένταξη της στην ελληνική έννομη τάξη και πραγματικότητα», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στο συλλογικό βιβλίο «Η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα, 1981 – 2006 (Επιμ. Γ. Γιαννακούρου, Γ. Κρεμλής, Γλ. Σιούτη), Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2007.

13. «Management plans and boards of Natura 2000 Sites : The implementation of the national frameworks», εθνική έκθεση (national report), που δημοσιεύτηκε στο συλλογικό βιβλίο «La gestion des sites Natura 2000 (la mise en place des cadres nationaux), το οποίο εκδόθηκε υπό τη διεύθυνση εμού και των Όλγας Χριστοπούλου και Michel Dourousseau, University of Thessaly Press, 2008.

14. «Town and country planning and Natura 2000 in Greece», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στο συλλογικό έργο «Aménagement du Territoire, Urbanisme et Réseau Natura 2000», Εκδ. Almedina (Portugal), 2009.

15. «Χρήσεις γης και δίκαιο: Η ανάγκη μιας σύγχρονης θεώρησης», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στα Πρακτικά του 2^{ου} πανελληνίου συνεδρίου Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Τόμος II, 2009.

16. «Geoconservation legal status and geopark establishment in Greece» (από κοινού με τους Α. Σηφάκη και Χ. Μπράχου), ανακοίνωση η οποία παρουσιάστηκε στο 12^ο Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρείας και δημοσιεύθηκε στα Πρακτικά του συγκεκριμένου συνεδρίου (χρόνος πραγματοποίησης Συνεδρίου: Μάιος 2010).

17. «Environmental liability in Natura 2000 sites», άρθρο (από κοινού με τον Α. Σηφάκη) που δημοσιεύθηκε από τη Νομική Σχολή της Limoges (Γαλλία) στα Πρακτικά συνεδρίου που διοργανώθηκε από το “Observatoire Juridique Natura 2000” στη Νάπολη της Ιταλίας τον Απρίλιο του 2008.

18. «Article 13 Water Framework Directive: River Basin Management Plans», («greek report»), άρθρο που δημοσιεύθηκε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Σαραγόσα (Ισπανία) στα Πρακτικά συνεδρίου που διοργανώθηκε από το “Observatoire Juridique Natura 2000” στο Βουκουρέστι τον Σεπτέμβριο του 2009.

19. «Public participation and Water Framework Directive in Greece» («greek report»), άρθρο που δημοσιεύθηκε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Σαραγόσα (Ισπανία) στα Πρακτικά συνεδρίου που διοργανώθηκε από το “Observatoire Juridique Natura 2000” στο Βουκουρέστι τον Σεπτέμβριο του 2009.

20. «Περί της δεσμευτικότητας των εργαλείων χωρικού σχεδιασμού και της μεταξύ τους νομικής σχέσης», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στα Πρακτικά του 3^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης που διοργανώθηκε από το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 2012, σελ. 18-24.

21. "Προστασία του περιβάλλοντος και διαχείριση των συγκρούσεων στον παράκτιο χώρο: Ο ρόλος και η συνεισφορά των νομικών εργαλείων", άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε σε συλλογικό τόμο με τίτλο «Η Γεωγραφία του παράκτιου και νησιωτικού χώρου» (Εκδόσεις Σταμούλη, 2014). Ο τόμος αυτός αποτελεί εμπλουτισμένη έκδοση εισηγήσεων Ημερίδας που διοργανώθηκε από το Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου με αφορμή τα δέκα χρόνια από την ίδρυσή του.

22. «South euboean gulf as an example of implementation of maritime spatial planning (Ο νότιος ευβοϊκός κόλπος ως παράδειγμα εφαρμογής του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού). Η εισήγηση αυτή πραγματοποιήθηκε σε διεθνές συνέδριο που διοργανώθηκε από την International Academic Association on Planning, Law and Property Rights σε συνεργασία με το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Φεβρουάριος Σεπτέμβριος 2015, (κατατέθηκε / δημοσιεύθηκε Περίληψη της Εισήγησης και Power Point).

23. «Implementation act, urban planning and proprietary rights: a case-study» (Πράξη εφαρμογής, πολεοδομικός σχεδιασμός και ιδιοκτησιακά δικαιώματα: μια μελέτη περίπτωσης). Η εισήγηση αυτή πραγματοποιήθηκε σε διεθνές συνέδριο που διοργανώθηκε από την International Academic Association on Planning, Law and Property Rights σε συνεργασία με το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Φεβρουάριος Σεπτέμβριος 2015, (κατατέθηκε / δημοσιεύτηκε Περίληψη της Εισήγησης και Power Point).

24. «Η Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τα ειδικά χωροταξικά πλαίσια: Κριτικά διλήμματα». Η εισήγηση αυτή πραγματοποιήθηκε στο 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης που διοργανώθηκε από Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Σεπτέμβριος 2015 (κατατέθηκε / δημοσιεύτηκε Περίληψη της Εισήγησης και Power Point).

25. Strategic noise map and action plans for the agglomeration M6 “Piraeus” (2002/49 EC Directive). Η εισήγηση αυτή παρουσιάστηκε από κοινού με τους Φωτεινή Χωνιανάκη, Βασίλη Δαλαμάγκα, Γεώργιο Σαραντόπουλο και Δήμητρα Δαλαμάγκα) στο 23^ο International Congress on Sound and Vibration (Ιούλιος 2016, Αθήνα).

26. «Το νομικό καθεστώς χρήσης και ασφαλών πτήσεων Συστημάτων μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών – ΣμηΕΑ (Drones)», εισήγηση η οποία παρουσιάστηκε (σε συνεργασία με την Εύα Δημητριάδη) στην 1^η Ημερίδα με θέμα «Εφαρμογές UAV and Drones στον ελλαδικό χώρο» (διοργάνωση : Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μάρτιος 2017).

27. Χωρική διάσταση – χωρική ασυμμετρία της κλιματικής αλλαγής», εισήγηση η οποία παρουσιάστηκε (σε συνεργασία με τον Γιάννη Πολυμενίδη) στο 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Κλιματική αλλαγή: Η Αυτοδιοίκηση και η Θεσσαλία μπροστά στην παγκόσμια πρόκληση»

(διοργάνωση: Περιφερειακή Ένωση Δήμων Θεσσαλίας, Καρδίτσα, Ιούνιος 2017), υπό δημοσίευση στα Πρακτικά του Συνεδρίου.

B2. Χωρίς κριτές.

1. «Η κοινοτική νομοθεσία και η προστασία του ελληνικού υδάτινου περιβάλλοντος. Παρουσίαση των κοινοτικών οδηγιών και μετατροπή τους στο ελληνικό δίκαιο». Γραπτή συμμετοχή στο βιβλίο «Οι κοινοτικές οδηγίες που αναφέρονται στο υδάτινο περιβάλλον και η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς αυτές». Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε από το Ινστιτούτο Περιβαλλοντικής Πολιτικής με την υποστήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αθήνα, 1996.

2. «Προληπτική προστασία και πληροφόρηση, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν στο περιβάλλον», Εισήγηση σε Συνέδριο του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου με θέμα «Το ευρωπαϊκό δίκαιο περιβάλλοντος ενώπιον του δικαστηρίου των ευρωπαϊκών δικαστηρίων και των εθνικών δικαστηρίων», Ιούνιος 2001, Θεσσαλονίκη.

3. «Η Διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ και η διαχείριση των φυσικών πόρων: από την περιβαλλοντική στην οικονομική προσέγγιση;», Γραπτή Παρέμβαση σε Ημερίδα που διοργανώθηκε το Νοέμβριο του 2002 στην Αθήνα από την Ελληνική Εταιρεία Δικαίου του Περιβάλλοντος με θέμα «Η Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη: Νομικές και Θεσμικές Διαστάσεις».

Γ. Δημοσιεύσεις (εκλαϊκευμένες - ενδεικτικές) σε περιοδικά και έντυπα χωρίς κριτές.

1. «Η προστασία των υδάτων και η ευρωπαϊκή νομοθεσία». Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στη μηνιαία επιθεώρηση «Η Νέα Οικολογία», Σεπτέμβριος 1989, τεύχος 59.

2. «Μια κανονιστική ηθική για τη φύση», Παρουσίαση-Κριτική του βιβλίου του R.F. Nash, Τα δικαιώματα της φύσης (Ιστορία της Περιβαλλοντικής Ηθικής, Εκδόσεις Θυμέλη, 1995. Η παρουσίαση-κριτική αυτή δημοσιεύτηκε στη μηνιαία επιθεώρηση «Η Νέα Οικολογία», Αύγουστος 1995.

3. «Ο περιβαλλοντικός νόμος σε κρίση», Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στη μηνιαία επιθεώρηση «Η Νέα Οικολογία», Δεκέμβριος 1995, τεύχος 134.

4. «Αναθεώρηση και Περιβάλλον – η ανάγκη μιας σύγχρονης και νηφάλιας προσέγγισης», Εφημερίδα «Η Αυγή της Κυριακής», 12.11.2000.

5. «Η προστασία της φύσης μέσα από τις διεθνείς συνδιασκέψεις», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Δικηγορική Επικαιρότητα», Έκδοση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς, Αρ. Φύλλου, 60, Μάιος – Ιούνιος 2002 (Ειδική έκδοση αφιερωμένη στην παγκόσμια συνδιάσκεψη για τη βιώσιμη ανάπτυξη του Γιοχάνεσμπουργκ).

6. «Δίκη Αχελώου και νομική προστασία του περιβάλλοντος»,

7. «Η σιδηροδρομική γραμμή Κορίνθου Πατρών στο Σ.τ.Ε.»,

8. «Για μια σύγχρονη νομοθετική πολιτική περιβάλλοντος»,

9. «Οικοδομικές παρεκκλίσεις και προστασία του περιβάλλοντος»,

10. «Νομοθετικές τροπολογίες και περιβάλλον» και

11. «Νομοσχέδιο για τα νερά: Μια νομική προσέγγιση».

Τα άρθρα 6, 7, 8, 9, 10 και 11 δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό «Ο Δαίμων της Οικολογίας» και καλύπτουν επίκαιρα θέματα της περιβαλλοντικής, πολεοδομικής και χωροταξικής νομοθεσίας.

12. «Η Νομική Προστασία του Περιβάλλοντος», συνέντευξη η οποία δόθηκε στο περιοδικό «Υδροοικονομία», Ιούνιος 2004, τεύχος 22.

13. «Η υποχρέωση προστασίας του Αράχθου», Μηνιαίο περιοδικό Arta Press, Ιανουάριος 2006, τεύχος 4.

14. «Άρθρο 24: Αναθεώρηση αλλά προς σύγχρονη κατεύθυνση» (από κοινού με τον Κ. Χατζημίρο), το οποίο δημοσιεύτηκε σε ειδικό αφιέρωμα της Εφημερίδας «Ελευθεροτυπία», Ιούλιος 2006.

15. «Το σχέδιο Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αττικής (ΡΣΑ) : η ανάγκη αναθεώρησης και νέας γραφής του», άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα (www.chorotaxia.gr) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο πλαίσιο αφιερώματος με τίτλο «Ο πολεοδομικός σχεδιασμός σε κρίση;», 2010, τεύχος 5.

Δ. Ανακοινώσεις σε συνέδρια και ημερίδες (πέραν όσων αναφέρονται στην ενότητα Β).

Δ1. Με κριτές.

1. «Η εφαρμογή από την Ελλάδα των κοινοτικών οδηγιών για την προστασία των υδάτων». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε στην Αθήνα

το Σεπτέμβριο του 1989 στο πλαίσιο διεθνούς συνεδρίου, που διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος.

2. «Δίκαιο και Ρύπανση». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε στο Μόλυβο Λέσβου το Σεπτέμβριο του 1991 στο πλαίσιο του 2ου συνεδρίου Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, που διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

3. «Η Οδηγία 2000/60 για τα νερά και η ορθή ενσωμάτωση της στην ελληνική νομική και διοικητική πραγματικότητα». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε στη Λάρισα το Δεκέμβριο του 2003 σε συνέδριο που συνδιοργάνωσαν το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το Τ.Ε.Ι. Λάρισας και η Εταιρεία Θεσσαλικών Μελετών.

4. «Η Οδηγία 92/43 ως εργαλείο ολοκληρωμένης προστασίας και διαχείρισης της φύσης και η ενσωμάτωση της στο εθνικό δίκαιο». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε στην Αθήνα το Δεκέμβριο του 2003 σε διεθνές συνέδριο, που οργανώθηκε στο Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης από την Ελληνική Εταιρεία Δικαίου του Περιβάλλοντος.

[Του συνεδρίου αυτού ήμουν ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής και γενικότερα ο υπεύθυνος για τη διάρθρωση των θεματικών του, την πρόσκληση των ομιλητών, ελλήνων και ξένων, και γενικότερα υπεύθυνος για την όλη διοργάνωση του].

5. «Το ελληνικό δίκαιο προστασίας και διαχείρισης των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε στις 19 Μαρτίου του 2004 σε διεθνές συνέδριο, που οργάνωσε το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με θέμα «Σχέδια και Φορείς Διαχείρισης των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000».[Του συνεδρίου αυτού ήμουν επιστημονικός και οργανωτικός υπεύθυνος (με την Ολ. Χριστοπούλου)].

6. «Το νομικό καθεστώς προστασίας του Κηφισού (αδυναμίες, αντιφάσεις, προοπτικές». Ανακοίνωση η οποία παρουσιάστηκε σε επιστημονική διημερίδα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) με θέμα «Ολοκληρωμένη προσέγγιση στα προβλήματα του Κηφισού», Μάρτιος 2008.

Δ2. Χωρίς κριτές.

1. «Η εφαρμογή της αρχής της πρόληψης στην περίπτωση των υδροηλεκτρικών έργων στον ποταμό Νέστος». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε στην Καβάλα το Σεπτέμβριο του 1996 σε συνέδριο με θέμα τη διαχείριση των υδατικών πόρων του Νέστου.

2. «Νομοθετική Πολιτική Περιβάλλοντος και Αειφόρος Ανάπτυξη. Η περίπτωση των Περιοχών του Δικτύου Φύση 2000». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε σε συνέδριο με θέμα «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη», που διοργανώθηκε το Δεκέμβριο του έτους 2002 στο Βόλο από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης.

3. «Οι νομικές και διοικητικές προϋποθέσεις εφαρμογής της Οδηγίας 92/43 στην Ελλάδα». Η εισήγηση αυτή πραγματοποιήθηκε σε ημερίδα, που διοργάνωσε το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας τον Απρίλιο του 2002.

4. «Η υπόθεση του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΔΕΚ)». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε το Μάιο του 2003 σε διεθνές συνέδριο στη Ζάκυνθο, που οργανώθηκε από κοινού από το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου και το Ίδρυμα για τη Διεθνή και Ευρωπαϊκή Περιβαλλοντική Πολιτική (Ecologic).

5. «Νομικές όψεις της Οδηγίας 2001/42 για την στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων». Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάστηκε σε επιστημονική ημερίδα, που διοργάνωσε στην Αθήνα τον Απρίλιο του έτους 2004 το Ε.Μ.Π. (Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών).

6. «Κριτική στο σχέδιο νόμου περί αιγιαλού και παραλίας». Παρέμβαση η οποία πραγματοποιήθηκε σε ημερίδα που οργανώθηκε τον Φεβρουάριο του 2007 στην Αθήνα από τη μη κυβερνητική οργάνωση «Μεσόγειος SOS» με θέμα «Διάλογος για το Ν/Σ περί αιγιαλού και παραλίας».

7. «Το μετέωρο βήμα του ν. 3889/2010 για την κύρωση των δασικών χαρτών», εισήγηση η οποία παρουσιάστηκε σε ημερίδα που διοργανώθηκε από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Παράρτημα Ηπείρου) στη Δωδώνη Ν. Ιωαννίνων τον Ιούλιο του 2011 με θέμα «Τεχνολογία, Περιβάλλον και Κτηματολόγιο – συν - Λειτουργία και Αλληλεπίδραση».

8. «Χωροταξική νομοθεσία, νομολογία και αδειοδότηση αιολικών εγκαταστάσεων στην Κρήτη», εισήγηση η οποία παρουσιάστηκε σε επιστημονική εκδήλωση με θέμα «Δάση και δασικές εκτάσεις – Ζητήματα προστασίας, ιδιοκτησίας και χωρικής ένταξης έργων ΑΠΕ» (διοργάνωση: Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης / Ινστιτούτο Θεολογίας και Οικολογίας, Πολυτεχνείο Κρήτης / Σχολή Μηχανικών Περιβάλλοντος, Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων, Ιούνιος 2015).

9. «Δασικοί Χάρτες – Δασολόγιο – Ιδιοκτησία: Θεωρητικά και Πρακτικά ζητήματα», εισήγηση η οποία πραγματοποιήθηκε σε Ημερίδα που διοργάνωσε το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και

Περιβάλλοντος σε συνεργασία με επιστημονικούς φορείς της Μαγνησίας με θέμα «Δασικοί χάρτες και προοπτικές», Μάρτιος 2017.

Ε. Εκδόσεις Βιβλίων – Μονογραφίες - Εργασίες.

1. «Τα νομικά χωρικά εργαλεία στρατηγικού χαρακτήρα (θεωρία και πράξη)», μονογραφία η οποία κατατέθηκε προς έκδοση στον εκδοτικό οίκο «Νομική Βιβλιοθήκη» και αναμένεται το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα η έκδοσή της (σχετική από 7 Αυγούστου 2017 βεβαίωση του εκδοτικού οίκου).

2. «Περιβαλλοντική Νομοθεσία», καταγραφή και συστηματοποίηση («ιονεί κωδικοποίηση») της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, έργο το οποίο έχει πραγματοποιήσει έως σήμερα δύο εκδόσεις (2011 και 2014), Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη (ISBN 978-960-562-314-2).

3. «Το νομικό καθεστώς των οχλουσών εγκαταστάσεων. Όψεις του δικαίου του περιβάλλοντος», διδακτορική διατριβή η οποία εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο Αντ. Σάκκουλα, 1999.

4. «La protection des eaux par le droit de l' environnement des communautés européennes». Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Ζαν Μουλέν – LYON III στο πλαίσιο της προετοιμασίας του μεταπτυχιακού διπλώματος D.E.A., 1985.

5. «Problèmes juridiques et écologiques des enclos piscicoles». Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Ζαν Μουλέν - LYON III στο πλαίσιο της προετοιμασίας του μεταπτυχιακού διπλώματος D.E.A., 1985.

6. «Les associations de pêche et de pisciculture». Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Ζαν Μουλέν - LYON III στο πλαίσιο της προετοιμασίας του μεταπτυχιακού διπλώματος D.E.A., 1985.

ΣΤ. Πανεπιστημιακές (και Διδακτικές) Σημειώσεις.

1. Οργάνωση μαθημάτων με τη χρήση «Power Point» (ενδεικτική παράθεση 15 μαθημάτων με τη χρήση αυτή).

2. Συμπληρωματικός Φάκελος Ύλης του μαθήματος «Δίκαιο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος», Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2003.

3. Σημειώσεις για το μάθημα «Η πολιτική για την προστασία και διαχείριση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη και στην Ελλάδα», Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΣΤΑ), 2007.

Z. Συμμετοχή σε ερευνητικά πανεπιστημιακά προγράμματα.

1. «Ο έλεγχος των χρήσεων γης γύρω από τις επικίνδυνες βιομηχανικές εγκαταστάσεις (Εγκαταστάσεις Seveso)». Το πρόγραμμα αυτό πραγματοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 1993 για λογαριασμό του Institut Supérieur Européen pour la Valorisation de l'Environnement σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

2. Συμμετοχή στο χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση ερευνητικό πρόγραμμα του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με θέμα «Δράσεις Πληροφόρησης για την αποτελεσματική εφαρμογή της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43) στην Κεντρική Ελλάδα». (Χρόνος εξέλιξης Προγράμματος 2002-2003).

3. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα του Εργαστηρίου Γεωγραφικών Ερευνών και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με θέμα «Επιστημονική υποστήριξη Δήμου Κερατέας σχετικά με τη δημιουργία Οργανωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Αποβλήτων (Ο.Ε.Δ.Α.) στη θέση «Βραγόνι» Λαυρεωτικής», 2005.

4. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π. – Τομέας Υδατικών Πόρων, Υδραυλικών και Θαλάσσιων Έργων) «Διερεύνηση σεναρίων διαχείρισης του ταμιευτήρα Σμοκόβου, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2006 – 2007.

5. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα «Περιβάλλον – Αρχιμήδης ΙΙ» του ΤΕΙ Μεσολογγίου με θέμα «Οι τοπικές πολιτικές περιβάλλοντος και η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Χρόνος εκπόνησης: 2007 – 2008).

6. Συμμετοχή σε τρία συγγενή ερευνητικά προγράμματα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π. – Τομέας Υδατικών Πόρων, Υδραυλικών και Θαλάσσιων Έργων) με θέματα:

α) Σχεδιασμός διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων: Κριτική εξέταση σχεδιασμού

β) Σχεδιασμός διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων: Μεθοδολογία αξιολόγησης χωροθέτησης ΧΥΤΑ

γ) Σχεδιασμός διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων: Διερεύνηση περιβαλλοντικής κατάστασης ΧΥΤΑ Μεσσηνίας

(Χρόνος εκπόνησης: 2007 – 2008).

7. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (του Εργαστηρίου Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού του ΤΜΧΠΠΑ) με τίτλο «Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης στη Λάρισα», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Δήμο Λάρισας και εκπονήθηκε για λογαριασμό του (χρόνος εκπόνησης Μάιος 2015 – Μάιος 2016).

8. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (του Εργαστηρίου Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού του ΤΜΧΠΠΑ) με τίτλο «Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης στη Θήβα», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Δήμο Θηβαίων και εκπονήθηκε για λογαριασμό του (χρόνος εκπόνησης Σεπτέμβριος 2015 – Ιανουάριος 2017).

9. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (του ΤΜΧΠΠΑ) και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών) με θέμα «Χωρική Οργάνωση, Ανάπτυξη και Ανάπλαση της ευρύτερης περιοχής των Ελληνικών Πετρελαίων (ΕΛΠΕ) στη Θεσσαλονίκη», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από τα ΕΛΠΕ Θεσσαλονίκης (χρόνος εκπόνησης Μάιος 2017 – Νοέμβριος 2017).

10. Υποβολή στις 19/02/2017 ερευνητικής πρότασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» με θέμα «Συγκριτική Διερεύνηση και Ανάλυση της Φυσιογνωμίας των Νομικών Εργαλείων Χωρικού Σχεδιασμού Ελλάδας, Αγγλίας, Γαλλίας και Ολλανδίας». Ερευνητική ομάδα: Ακαδημαϊκός Σύμβουλος: Μάριος Χαϊνταρλής, υπόλοιπα μέλη ομάδας: Εύα Δημητριάδη: Νομικός – Master στο Δίκαιο του Περιβάλλοντος, Αικατερίνη Παπαδοπούλου: Δρ. Νομικής, Ιωάννης Πολυμενίδης: Τοπογράφος - υποψήφιος διδάκτωρ, Λάμπρος Κίσσας: Χωροτάκτης-Πολεοδόμος, υποψήφιος διδάκτωρ (η κατατεθείσα ερευνητική πρόταση βρίσκεται σε φάση αξιολόγησης).

Η. Ειδικό ερευνητικό, μελετητικό και γνωμοδοτικό έργο.

1. «Η νομική προστασία του λύκου στην Ελλάδα – Περιβαλλοντικές, χωροταξικές, κοινωνικές και θεσμικές όψεις». Μελέτη η οποία εκπονήθηκε για λογαριασμό της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «Αρκτούρος» ως μέρος του κοινοτικού Προγράμματος Life «Λύκος – Διατήρηση του λύκου και των ενδιαιτημάτων του».

2. «Δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τη διαχείριση της περιοχής Οροπεδίου Καρυδιού - Σιτάνου Νομού Λασιθίου Κρήτης». Μελέτη η οποία εκπονήθηκε για λογαριασμό της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «Νόμος 21» στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος που χρηματοδοτήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ (πρόγραμμα DAC).

3. «Νομικό καθεστώς του οδικού δικτύου και ευρύτερα των κοινοχρήστων χώρων της Βιομηχανικής Περιοχής Δήμου Θίσβης Βοιωτίας». Γνωμοδότηση, η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Δήμου Θίσβης Βοιωτίας, Ιούνιος 2004.

4. «Νομιμότητα κατατμήσεων αγροτεμαχίων στο Δήμο Πλατυκάμπου Νομού Λάρισας». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Δήμου Πλατυκάμπου Νομού Λάρισας, Ιούνιος 2004.

5. «Η εφαρμογή του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α' 2003) στην με αριθμό 8233.06/20-9-2006 πρόταση ανασύνταξης της 2/93 Πράξης Εφαρμογής στο Ο.Τ. Γ576 του σχεδίου πόλης Αγ. Νεκταρίου – Αγ. Βαρβάρας του Δήμου Ν. Ιωνίας Μαγνησίας στο πλαίσιο έκδοσης Διορθωτικής Πράξης της ανωτέρω Πράξης Εφαρμογής». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό ιδιοκτήτου εκτάσεως στο Δήμο Ν. Ιωνίας Ν. Μαγνησίας, Απρίλιος 2007.

6. «Μελέτη γενικού πολεοδομικού σχεδίου Δήμου Πλατυκάμπου»: Συμμετοχή στην ανωτέρω μελέτη που εκπονήθηκε από την εταιρεία «Πρίσμα», 2008.

7. «Ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις οριοθέτησης οικισμού κάτω των 2.000 κατοίκων: Η περίπτωση του οικισμού «Άνω Καλύβια» του Δήμου Αμφίκλειας νομού Φθιώτιδος». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Δήμου Αμφίκλειας τον Ιούλιο του 2009.

8. «Ανάδειξη γεωτόπων – γεωπάρκων – Συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη»: Συμμετοχή σε μελέτη και σύνταξη του νομικού της σκέλους, που εκπονήθηκε το 2009 από την εταιρεία Enveco για λογαριασμό του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του Υπουργείου Ανάπτυξης.

9. «Πρόταση νομοθετικής ρύθμισης λειτουργίας Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος (Ε.Δ.Π.Π.) ». Μελέτη η οποία συντάχθηκε

το 2009 για λογαριασμό κοινοπραξίας εταιρειών και αποδέκτη το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

10. «Επιτρεπτή χρήση γης στο οικοδομικό τετράγωνο Ο.Τ. Γ1574α του Δήμου Λάρισας». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Συνεταιρισμού φαρμακοποιών Λάρισας, Μάρτιος 2010.

11. «Legal implications following the classification of the SPA gr 143006 “Oros Orthys” for the Piliouras and Megas Lakos Wind Farms Projects of Meltemi Kastri SA». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Ομίλου «Eolinvest France», Ιανουάριος 2011.

12. «Συνέπειες της υπ’ αριθ. 1824/2012 απόφασης του Ε’ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Δήμου Λαυρεωτικής Αττικής, Νοέμβριος 2012.

13. Συμμετοχή ως ειδικού νομικού στην εκπόνηση της αναθεώρησης των περιφερειακών χωροταξικών πλαισίων των Περιφερειών Κρήτης, Ιονίων Νήσων και Θεσσαλίας που συνετάγησαν από αντίστοιχα ειδικά μελετητικά σχήματα για λογαριασμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (χρόνος εκπόνησης: 2013 – 2017).

14. Συμμετοχή στο έργο «Κωδικοποίηση της Δασικής Νομοθεσίας» υπό την ιδιότητα του ειδικού νομικού, για λογαριασμό της Ένωσης «Nerco N. Χλύκας και Συνεργάτες Α.Ε.Μ. – Όμικρον Σχεδιασμός – Μελέτη και Διαχείριση Περιβαλλοντικών και Τεχνικών Έργων Ε.Π.Ε. – Ξυλοτεχνολογία Α.Ε.» και αποδέκτη το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (χρόνος εκπόνησης: 2015 – 2017).

15. «Χωροταξικά και πολεοδομικά ζητήματα κυρωμένων αγροτικών διανομών ετών 1928 και 1929 περιοχής Ομορφοχωρίου Λάρισας». Γνωμοδότηση η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Δήμου Κιλελέρ Λάρισας, Μάιος 2017.

16. «Παροχή Τεχνικών και επιστημονικών Υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αντικείμενο: Σύνταξη σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων που αφορούν στον καθορισμό ειδικού περιεχομένου, κανονιστικών όρων και διαδικασιών όλων των επιπέδων χωρικού σχεδιασμού και προσαρμογή διατάξεων των νόμων 2508/1997 και 2742/1999» (σχετική η από 15.02.2017 σύμβαση με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας). Η εκτέλεση του έργου βρίσκεται σε εξέλιξη.

Θ. Άλλο Επιστημονικό και Συμβουλευτικό έργο.

1. Νομική υποστήριξη του επιστημονικού προγράμματος «Επικίνδυνες για τα πουλιά περιοχές της Ελλάδας» (Greek Threatened Areas Project).

Το πρόγραμμα αυτό εκπονήθηκε για την περίοδο 1.10.1990 - 31.7.1992 από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία για λογαριασμό της "Royal Society for the Protection of Birds U.K."

2. Νομική υποστήριξη του Προγράμματος «Ολοκλήρωση διαχειριστικών προτάσεων και θεσμικού πλαισίου βιοτόπων ορνιθοπανίδας ενόψει της ένταξής τους στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA) της Ε.Ε. (Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ, 92/43/ΕΟΚ). Το πρόγραμμα αυτό εκπονήθηκε κατά την περίοδο 1997-1998 από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικών Ερευνών (ΕΘΙΑΓΕ) για λογαριασμό της Ε.Ε. και του ΥΠΕΧΩΔΕ.

3. Νομική υποστήριξη του ιδίου Προγράμματος για την περίοδο 1999-2000. Το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη και εκπονείται από το ΕΘΙΑΓΕ με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη σύνταξη επτά (7) προεδρικών διαταγμάτων για αντίστοιχες προστατευόμενες φυσικές περιοχές του ν. 1650/1986 «για την προστασία του περιβάλλοντος».

4. Νομική Υποστήριξη του Προγράμματος «Nature B4-3200/96/498, Δράσεις για την προστασία του Αιγαίογλαρου *Larus audouinii*». Το πρόγραμμα αυτό ολοκληρώθηκε με τη σύνταξη πέντε (5) σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων για αντίστοιχες προστατευόμενες φυσικές περιοχές του ν. 1650/1986 «για την προστασία του περιβάλλοντος».

5. Νομική υποστήριξη του Προγράμματος «Για τη διατήρηση του λύκου και των βιοτόπων του στην Κεντρική Ελλάδα». Το πρόγραμμα αυτό είναι εκπονήθηκε από τον «Αρκτούρο» για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τα έτη 1999-2001.

6. Σύνταξη για λογαριασμό του Οργανισμού του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου του σχεδίου τροποποιήσεων του από 1.12.1999 προεδρικού διατάγματος «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών ..... Ν. Ζακύνθου» και της σχετικής προς το Σ.τ.Ε. υποστηρικτικής του εισηγητικής έκθεσης (2001).

7. Νομική υποστήριξη του Προγράμματος «Δημιουργία Οικολογικού Δικτύου για τη νομική προστασία και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών της νότιας βαλκανικής». Το πρόγραμμα αυτό εκπονήθηκε από τον «Αρκτούρο» για λογαριασμό του ΥΠΕΧΩΔΕ και περιελάμβανε μεταξύ άλλων τη σύνταξη εθνικής νομικής αναφοράς, συγκριτικής ανάλυσης και συμπερασμάτων (National Report on legal issues – Greece) και (Conclusions and comparative analysis on legal issues), που εκδόθηκαν στο πλαίσιο σχετικού βιβλίου.

8. Νομική υποστήριξη του έργου «Ενσωμάτωση στο Εθνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2000/60 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα

της πολιτικής των υδάτων – Επεξεργασία σχεδίου νόμου για την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων». Το έργο αυτό εκπονήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης μετά από σχετική ανάθεση από το ΥΠΕΧΩΔΕ (2002) και περιελάμβανε σύνταξη σχεδίου νόμου για την προστασία και διαχείριση των υδάτων (υπό το φως και των δεσμεύσεων που απορρέουν από την προαναφερόμενη Οδηγία) και των εκτελεστικών του νόμου αυτού κανονιστικών νομικών κειμένων.

9. Παροχή συμβουλών προς το Frie Universität Berlin σε σχέση με την εφαρμογή της Οδηγίας «Natura 2000», 2006.

I. Βιβλιογραφικές παραπομπές (ενδεικτικές) στο επιστημονικό έργο.

I.1. Παραπομπές στην αρθρογραφία ή/και στις μονογραφίες.

1. Κοντιάδης Ξ., «Ο νέος συνταγματισμός και τα θεμελιώδη δικαιώματα μετά την αναθεώρηση του 2001», Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2002, σελ. 371, 396, 404 και 404.

2. Μπάλιας Γ., «Τα ηλεκτρομαγνητικά (H/M) πεδία, οι κίνδυνοι βλάβης της υγείας και του περιβάλλοντος και οι προληπτικοί μηχανισμοί του δικαίου (Η επιστημονική αβεβαιότητα και η κοινωνική αβεβαιότητα)», σε: Περιβάλλον και Δίκαιο, 2000/1, σελ. 44-73.

3. Νικολόπουλος Τ., «Οι αρχές του κοινοτικού δικαίου του περιβάλλοντος», σε: Νόμος και Φύση, 2000/3-4, σελ. 271-322.

4. Νικολόπουλος Τ., «Η σχετικότητα της βέλτιστης διαθέσιμης τεχνικής (BAT) για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της ρύπανσης», in: Κριτική Επιθεώρηση, 2002/1, σελ. 167-181.

5. Νικολόπουλος Τ., «Περιβάλλον και ανταγωνισμός στο κοινοτικό δίκαιο: στον αστερισμό του οικοανταγωνισμού», Νόμος και Φύση, Σειρά: Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2005, σελ. 118.

6. Παπαπετρόπουλος Αν., «Οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην ευρωπαϊκή και στην ελληνική έννομη τάξη», Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2003, σελ. 106.

7. Σηφάκης Αν., «Η αναγκαιότητα της αναθεώρησης του άρθρου 24 του Συντάγματος», σε: Περιβάλλον και Δίκαιο, 2000/4, σελ. 586- 590.

8. Σιούτη Γλ., Δίκαιο Περιβάλλοντος (Γενικό μέρος – Δημόσιο Δίκαιο και Περιβάλλον), Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 1993, σελ. 254.

9. Τροβά Ε., «Αχελώος: Ο θεός ποταμός (Σκέψεις με αφορμή την Σ.τ.Ε. 3478/2000)», in: Περιβάλλον και Δίκαιο, 2000/1, σελ. 35-48.
10. Τάχος Αν., Δίκαιο προστασίας του περιβάλλοντος, Εκδ. Σάκκουλα, 1998, σελ. 28.
11. Γιαννακούρου Γ., Η Οδηγία 2001/42 και η μεταφορά της στην ελληνική έννομη τάξη, σε: Η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα (1981 – 2006), 2007, σελ. 145.
12. Σιούτη Γλ., Το περιβαλλοντικό Σύνταγμα μετά την αναθεώρηση του 2001, σε: Η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα (1981 – 2006), 2007, σελ. 53 και 56.
13. Μέλισσας Δ., Οι χρήσεις γης και το γενικό πολεοδομικό σχέδιο, Εκδ. Σάκκουλα, 2007, σελ. 162.
14. Μέλισσας Δ., Η σφράγιση χρήσης σαν μέτρο ελέγχου των χρήσεων γης, σε: Νομικό Βήμα, 2009, τόμος 57, τεύχος 5, σελ. 1074.
15. Γώγος Κ., Η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, Εκδ. Σάκκουλα, 2009, σελ. 32-33, 37-38, 123.
16. Κουτούπα – Ρεγκάκου Ευγ., Δίκαιο του περιβάλλοντος, Εκδ. Σάκκουλα, 2005, σελ. 205.
17. Φορτσάκης Θ., Δίκαιο της ενέργειας, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα 2009, σελ. 213.
18. Μαριά Ευπ.-Αίθ., Η νομική προστασία των δασών, Εκδόσεις, Αντ. Σάκκουλα, 1998, σελ. 266.
19. Μαριά Ευπ.-Αίθ., Συνταγματική προστασία των δασών και αναθεώρηση του Συντάγματος, σε: nomosphysis.org.gr (Νοέμβριος 2006), παραπομπή, υπ' αριθ. 58.
20. Μαριά Ευπ.-Αίθ., Νομολογιακές διαστάσεις της βιώσιμης διαχείρισης των υδατικών πόρων, Πρακτικά 6^{ου} Εθνικού Συνεδρίου της Ελληνικής Επιτροπής Διαχείρισης Υδατικών Πόρων, σελ. 265.
21. Γώγος Κ. Η πράξη εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης από άποψη διοικητικού δικαίου, σε: nomosphysis.org.gr (Νοέμβριος 2008), υποσ., αρ. 10.
22. Μαθιουδάκης Ι.Γ., Συνταγματικοί και λοιποί φραγμοί κατά τον καθορισμό και τη μεταβολή των χρήσεων γης, σε: nomosphysis.org.gr (Απρίλιος 2008), υποσημ. αρ. 30.

23. Δίκαιος Ελ. Περιβαλλοντικό έλλειμμα στην Ελλάδα: εκφάνσεις, αίτια, ευθύνες, διέξοδος, σε: nomosphysis.org.gr (Δεκέμβριος 2007), υποσημ. αρ. 7 και 9.

24. Οικονόμου Δ., Η σχέση των επιπέδων και των βαθμίδων του πολεοδομικού σχεδιασμού, σε: nomosphysis.org.gr (Σεπτέμβριος 2007), υποσημ. αρ. 36.

25. Παπαπετρόπουλος Α., Ο θεσμός της ζώνης οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ) ανάμεσα στο χωροταξικό και τον πολεοδομικό σχεδιασμό, σε: nomosphysis.org.gr (Μάιος 2007), υποσημ. αρ. 30.

26. Γώγος Κ., Η διοικητική αρμοδιότητα για την άρση ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων -μια εφαρμογή της αρχής της ενότητας της Διοίκησης, σε: nomosphysis.org.gr (Απρίλιος 2007), υποσημ. αρ. 15.

27. Τασσοπούλου Ε., Νικολόπουλος Τ., Καπογιάννης Δ., Όψεις και επιπτώσεις της διείσδυσης στην Ελλάδα της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας, σε: nomosphysis.org.gr (Ιανουάριος 2007), υποσημ. αρ. 45, 56 και 61.

28. Κούγκολος Αθ., "Κριτική Θεώρηση της Οδηγίας 2000/60 και του νόμου 3199/2003, σε: Περιβάλλον και Δίκαιο, 2004/1, σελ. 21 – 22.

29. Β. Λύκος, «Η σύνδεση της βιώσιμης ανάπτυξης με την τοπική κοινωνία: Το πρόγραμμα Natura 2000, Ιανουάριος 2005, σε: <http://www.e-artemis.gr/articles/preys/2005/570/>.

Ι.2. Παραπομπές (ενδεικτικές) σε αποφάσεις της νομολογίας χωροταξικού, πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα στις οποίες παραστάθηκα.

1^η Ενότητα:

1. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 1999/2, σελ. 211 (Σ.τ.Ε. 324/1999).
2. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 1999/3, σελ. 364 (Σ.τ.Ε. Ολ. 2157/1998).
3. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 1999/3, σελ. 366 (Σ.τ.Ε Ολ. 2158/1998).
4. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2001/1, σελ. 92 (Σ.τ.Ε. 3478/2000).
5. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2002/3, σελ. 537 (Σ.τ.Ε 2669/2001).

6. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2003/1, σελ. 129 (Σ.τ.Ε. 4308/2001).
7. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2003/2, σελ. 345 (Σ.τ.Ε. 2215/2002).
8. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2003/3, σελ. 555 (Σ.τ.Ε. Ολ. 1528/2003).
9. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2004/1, σελ. 70 (Σ.τ.Ε. 3262/2003).
10. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2004/1, σελ. 95 (Σ.τ.Ε. Ολ. 1528/2003).
11. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2004/2, σελ. 211 (Σ.τ.Ε. 928/2004).
12. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2006/3, σελ. 405 (Ειρ.Μαραθ. 235/2006).
13. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2006/3, σελ. 413 (Σ.τ.Ε. 396/2006).
14. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2006/3, σελ. 426 (Σ.τ.Ε. 397/2006).
15. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2007/1, σελ. 76 (Σ.τ.Ε. 3841/2006).
16. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2007/1, σελ. 76 (Σ.τ.Ε. 3841/2006).
17. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2008/3, σελ. 457 (Σ.τ.Ε. 397/2008).
18. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2008/3, σελ. 468 (Σ.τ.Ε. 921/2008).
19. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2008/4, σελ. 624 (Σ.τ.Ε. 1125/2008).
20. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2016/1, σελ. 124 (Σ.τ.Ε. 366/2016).
21. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2015/4, σελ. 678 (Σ.τ.Ε. 3944/2015).
22. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2015/3, σελ. 536 (Σ.τ.Ε. 717/2015).

23. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2013/2, σελ. 266 (Σ.τ.Ε. 2752/2013).
24. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2011/1, σελ. 115 (Σ.τ.Ε. 3503/2010).
25. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2012/1, σελ. 136 (Σ.τ.Ε. 3047/2011).
26. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2013/2, σελ. 265 (Σ.τ.Ε. 2798/2013).
27. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2010/2, σελ. 283 (Σ.τ.Ε. 4251/2009).
28. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2015/1, σελ. 78 (Σ.τ.Ε. 528/2015).
29. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2014/3, σελ. 473 (Σ.τ.Ε. 2723/2014).
30. Νομική Επιθεώρηση «Περιβάλλον και Δίκαιο», 2015/4, σελ. 702 (Σ.τ.Ε. 4189/2014).

2^η Ενότητα:

1. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: 2007/I, (Σ.τ.Ε. 3841/2006).
2. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: 2007/III, (Σ.τ.Ε. 3858/2007).
3. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: 2008/II, (Σ.τ.Ε. 1125/2008).
4. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: 2008/II, (Σ.τ.Ε. 3593/2007).
5. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: 2009/II, (Σ.τ.Ε. 3612/2007).
6. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: 2009/III, (Σ.τ.Ε. 1795/2008).
7. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: Νομολογία 2010, (Σ.τ.Ε. 3920/2010).
8. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: Νομολογία 2014, (Σ.τ.Ε. 4190/2014).

9. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: Νομολογία 2014, (Σ.τ.Ε. 4986/2014).

10. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: Νομολογία 2016, (Σ.τ.Ε. 207/2016).

11. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: Νομολογία 2016, (Σ.τ.Ε. 2472/2016).

12. Ηλεκτρονική νομική επιθεώρηση «Νόμος και Φύση», Ενότητα: Νομολογία 2017, (Σ.τ.Ε. (56/2017)).

3^η Ενότητα:

1. Νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 1/2010, σελ. 1 (Σ.τ.Ε. Ολ. 2640/2009).

2. Νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 1/2010, σελ. 1 (Σ.τ.Ε. Ολ. 2639/2009).

3. Νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 1/2010, σελ. 25 (Σ.τ.Ε. Ολ. 2636/2009).

4. Νομική επιθεώρηση «Ιόνιος Επιθεώρηση του Δικαίου», 11/2011, σελ. 93 (Σ.τ.Ε. Ολ. 2499/2012).

5. Νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 3-4/2013, σελ. 303 (Σ.τ.Ε. 497/2013).

6. Νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 2/2014, σελ. 154 (Σ.τ.Ε. Ολ. 1528/2003).

7. Νομική επιθεώρηση «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου», 3/2015, σελ. 269 (Σ.τ.Ε. Ολ. 530/2015).

Κ. Κρίση δημοσιεύσεων σε επιστημονικά συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά.

1. Κριτής στην έκδοση των Proceedings of an International Conference: Protection and Restoration of the Environment VI (Σκιάθος Ιούλιος 2002).

2. Κριτής για το διεθνές επιστημονικό περιοδικό «Water, Air and Soil Pollution: Focus» της "Kluwer Academic Publishers».

3. Κριτής δημοσιεύσεων για το επιστημονικό περιοδικό «Αειχώρος».

4. Κριτής εισηγήσεων για το 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης που διοργανώθηκε από Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Σεπτέμβριος 2015).

5. Κριτής εισηγήσεων για το διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε η International Academic Association on Planning, Law and Property Rights σε συνεργασία με το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Φεβρουάριος 2015).

Α. Διδακτικές Εισηγήσεις και Διαλέξεις.

Α.1. Εισηγήσεις (ενδεικτικές).

- 1.** «Φορείς προστασίας του περιβάλλοντος».
- 2.** «Το δικαίωμα πληροφόρησης των πολιτών».

Οι εισηγήσεις αυτές παρουσιάστηκαν το Νοέμβριο του 1991 στο πλαίσιο ειδικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων, που διοργάνωσε το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας.

3. «Το νομικό καθεστώς των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων». Σειρά εισηγήσεων, οι οποίες παρουσιάστηκαν το Δεκέμβριο του 1991 στο Δημαρχείο Ταύρου στο πλαίσιο ειδικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων.

4. «Ο νομικός θεσμός της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων». Η εισήγηση αυτή παρουσιάστηκε στην Πάτρα το Φεβρουάριο του 1992 στο πλαίσιο ειδικού εκπαιδευτικού σεμιναρίου, που διοργάνωσε το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

5. «Το ευρωπαϊκό κοινοτικό δίκαιο και η προστασία του περιβάλλοντος από τη ρύπανση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων». Η εισήγηση αυτή παρουσιάστηκε το Μάιο του 1994 στους τεταρτοετείς φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο του μαθήματος «Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο».

6. «Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Μία πρόκληση για το Δίκαιο, τη Διοίκηση και τη Νομολογία». Η εισήγηση αυτή παρουσιάστηκε τον Ιανουάριο του 1998 σε ημερίδα στο Δικηγορικό Σύλλογο των Αθηνών.

7. «Το διεθνές δίκαιο και η προστασία του περιβάλλοντος από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις». Η εισήγηση αυτή παρουσιάστηκε τον Απρίλιο του 1998 στους τεταρτοετείς φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο του μαθήματος «Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο».

8. α) «Η Οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων» και **β)** «Η νομολογία του ΔΕΚ για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων». Οι εισηγήσεις αυτές παρουσιάστηκαν το Φεβρουάριο του

2001 σε Σεμινάριο του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου με αντικείμενο την επιμόρφωση των Σπουδαστών της Ελληνικής Σχολής Δικαστών σε θέματα του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Δικαίου.

9. Κύκλος Εισηγήσεων με θέμα την εφαρμογή της Οδηγίας 93/43 στον ελληνικό χώρο, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στους δήμους Βόλου, Τρικάλων, Μουρεσίου και Ζαγοράς στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με θέμα «Δράσεις Πληροφόρησης για την αποτελεσματική εφαρμογή της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43) στην Κεντρική Ελλάδα». (Χρόνος εξέλιξης Προγράμματος 2002-2004).

Α2. Διαλέξεις-Ομιλίες (ενδεικτικές).

1. «Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ), επέκταση του ρόλου της οικονομίας της αγοράς και νομική προστασία της φύσης». Η διάλεξη αυτή πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο 2000 στην Αθήνα στην Ένωση Ενεργών Πολιτών.

2. «Η Νομική Προστασία του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα». Η διάλεξη αυτή πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 2001, στο πλαίσιο κύκλου διαλέξεων που διοργάνωσε στο Αγρίνιο το Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3. «Θεσμοθέτηση και Διαχείριση περιοχών προστασίας περιβάλλοντος». Η διάλεξη αυτή πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2003 στα Ιωάννινα, σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Ιωαννίνων.

4. «Ο Νέος νόμος για την προστασία και διαχείριση των υδάτων». Η διάλεξη αυτή πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Ιανουάριο του 2004 σε εκδήλωση που διοργάνωσε το Τμήμα Οικολογίας και Αγροτικής Πολιτικής του Συνασπισμού.

5. «Η προστασία του περιβάλλοντος ως υποχρέωση της Διοίκησης». Η ομιλία αυτή πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του έτους 2005 στο Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών στο πλαίσιο εκδήλωσης για την προστασία και διαχείριση του Αράχθου.

6. Το δίκαιο και η προστασία του περιβάλλοντος στην Ελλάδα: ανασκόπηση, τάσεις προοπτικές». Η ομιλία αυτή πραγματοποιήθηκε στη Γενική Συνομοσπονδία Εργαζομένων Ελλάδας (ΓΣΕΕ) στο πλαίσιο εκδήλωσης με θέμα «Δίκαιο, Διοίκηση και Προστασία Περιβάλλοντος – Η κοινωνική διάσταση», Μάιος 2006.

7. «Προστατευόμενες περιοχές και οργάνωση του χώρου». Η διάλεξη αυτή πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2007 στη Σητεία του Νομού Λασιθίου Κρήτης σε εκδήλωση που οργάνωσε η Οικολογική Ομάδα Σητείας για το επενδυτικό σχέδιο της Μονής Τοπλού.

8. «Η προστασία του περιβάλλοντος, υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα του πολίτη». Η διάλεξη αυτή πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του έτους 2007, στο πλαίσιο πολιτιστικού τριημέρου αφιερωμένου στην Οικολογία στην περιοχή Κατακαλίου Κορινθίας.

9. Μεγάλος αριθμός διαλέξεων και ομιλιών σε όλη την Ελλάδα με αντικείμενο θέματα συνδεδεμένα με τον περιβαλλοντικό και γενικότερα το χωρικό σχεδιασμό και τις σχετικές δημόσιες (νομοθετικές) πολιτικές.

V. ΑΜΙΓΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

A. Γενικά:

1. Ελεύθερη παροχή νομικών υπηρεσιών από το Δεκέμβριο του 1988 στο χώρο του εθνικού διοικητικού δικαίου και του κοινοτικού δικαίου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αποκλειστική έμφαση επί διαφορών περιβαλλοντικού, χωροταξικού, πολεοδομικού και οικοδομικού χαρακτήρα. [Π.χ. ενδεικτικές διαφορές και θέματα σχετικά με: **α**) δημόσια και ιδιωτικά έργα πάσης φύσεως (διευθέτηση υδάτινων ρευμάτων, υδροηλεκτρικά, οδοποιία, βιομηχανικές περιοχές, λιμάνια, αεροδρόμια, αιολικά πάρκα κ.λπ.), **β**) τη θεσμοθέτηση προστατευόμενων φυσικών περιοχών και οικοσυστημάτων (εθνικά πάρκα, υγρά τοπία, δάση και δασικές εκτάσεις κ.λπ.), **γ**) τη νομιμότητα χωροταξικών και πολεοδομικών νομικών εργαλείων (ειδικά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης, περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης, ρυθμιστικά σχέδια, γενικά πολεοδομικά σχέδια, πολεοδομικά/ρυθμοτομικά σχέδια, πράξεις εφαρμογής, άδειες οικοδομής κ.λπ.), **δ**) τη διαχείριση απορριμμάτων και πάσης φύσεως αποβλήτων (χωροθέτηση εγκαταστάσεων διαχείρισης και διάθεσης απορριμμάτων, σταθμών βιολογικού καθαρισμού κ.λπ.), **ε**) την πραγματοποίηση ολυμπιακών έργων (χωροθέτηση και έγκριση ολυμπιακών εγκαταστάσεων, οδικών έργων κ.λπ.), **στ**) τη νομιμότητα πράξεων της Διοίκησης με μεγάλης εμβέλειας χωρική σημασία (εγκριτικές πράξεις Περιοχών Οργανωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης – Π.Ο.Τ.Α., Περιοχών Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης - Π.Ε.Ρ.Π.Ο. κ.λπ.), **ζ**) το νομικά ασφαλή σχεδιασμό επενδύσεων που έχουν μείζονες χωρικές επιπτώσεις (λ.χ. Π.Ε.Ρ.Π.Ο.,

Π.Ο.Τ.Α. κ.λπ.) από περιβαλλοντική, χωροταξική και πολεοδομική σκοπιά κ.λπ.

2. Ελεύθερη παροχή νομικών υπηρεσιών γνωμοδοτικού και ευρύτερα συμβουλευτικού χαρακτήρα επί όλου του φάσματος των προαναφερόμενων θεμάτων περιβάλλοντος, πολεοδομίας και χωροταξίας προς νομικά πρόσωπα του ευρύτερου ή μη δημόσιου τομέα (Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Επιχειρήσεις, Ερευνητικά Κέντρα, Ιδιώτες κ.λπ.).

B. Ειδικότερα:

1. Νομικός Σύμβουλος του Ν.Π.Ι.Δ. «Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας» από τον Ιανουάριο του 1989 έως τον Αύγουστο του 1994. Η παροχή νομικών και δικηγορικών υπηρεσιών αφορούσε σε ζητήματα διοικητικής φύσεως.

2. Νομικός Σύμβουλος επί περιβαλλοντικών θεμάτων για πολλά έτη των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία», «Αρκτούρος» και «Ελληνική Διεπιστημονική Εταιρεία για την Οικολογική Γεωργία».

3. Νομικός Σύμβουλος επί περιβαλλοντικών, πολεοδομικών και χωροταξικών θεμάτων του Οργανισμού του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (ΟΕΘΠΖ) από την ίδρυση του το 1999 μέχρι το 2004.

4. Νομικός Σύμβουλος επί θεμάτων προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος (χρήσεις γης, προϋποθέσεις εκτέλεσης δημόσιων έργων σε προστατευόμενες περιοχές κ.λπ.) του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Σχινιά-Μαραθώνα από την ίδρυση του Φορέα το 2002 μέχρι το 2006.

5. Νομικός Σύμβουλος επί περιβαλλοντικών, πολεοδομικών και χωροταξικών θεμάτων του Οργανισμού του Φορέα Διαχείρισης και Ανάπλασης Κηφισού κατά τα έτη 2009 - 2011.

6. Νομικός Σύμβουλος επί περιβαλλοντικών, πολεοδομικών και χωροταξικών θεμάτων του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωνα –Υγροτόπου Μουστου κατά τα έτη 2009 - 2011.

7. Νομικός Σύμβουλος επί περιβαλλοντικών, πολεοδομικών και χωροταξικών θεμάτων σε διαρκή βάση των παρακάτω Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ενδεικτικά: Δήμος Πατρέων Ν. Αχαΐας, Δήμος Τανάγρας Ν. Βοιωτίας, Δήμος Θίσβης Ν. Βοιωτίας, Δήμος Οιχαλίας Ν. Μεσσηνίας, Δήμος Πλατυκάμπου Ν. Λάρισας, Δήμος Ακρωτηρίου Ν. Χανίων, Δήμος Ρίου Ν. Αχαΐας, Δήμος Αιγείρας Ν. Αχαΐας, Δήμος Συμπολιτείας Ν. Αχαΐας, Δήμος Κερατέας Αττικής, Δήμος Μαρκοπούλου Αττικής, Δήμος

Κρωπίας Αττικής, Δήμος Ξηροβουνίου Νομού Ιωαννίνων, Δήμος Πεντέλης, Δήμος Θηβαίων, Δήμος Κορινθίων, κ.λπ).

VI. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ.

1. Ιδρυτικό Μέλος και Αντιπρόεδρος επί τέσσερα έτη της Ελληνικής Εταιρείας Δικαίου του Περιβάλλοντος.

2. Μέλος από το έτος 2009 της Επιστημονικής Εταιρείας Δικαίου Πολεοδομίας και Χωροταξίας.

3. Μέλος από το έτος 2007 του επιστημονικού σωματείου «Σύνδεσμος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών» (Σ.Ε.ΠΟ.Χ).

4. Ιδρυτικό μέλος και Γενικός Γραμματέας επί τέσσερα έτη της Ελληνικής Διεπιστημονικής Εταιρείας για την Οικολογική Γεωργία.

5. Μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας.

6. Ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Νομικού Παρατηρητηρίου «Natura 2000», το οποίο δημιουργήθηκε τον Μάιο του έτους 2002 στην πόλη Limoges της Γαλλίας από νομικούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ένας από κάθε χώρα) με σκοπό την ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων και εμπειριών γύρω από την εφαρμογή της Οδηγίας «Natura 2000» στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για το Τοπίο που δημιουργήθηκε από νομικούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ένας από κάθε χώρα) με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής της σχετικής διεθνούς σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Τοπίο (European Landscape Convention).

8. Ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου που δημιουργήθηκε από νομικούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής της Οδηγίας 2000/60 (για την προστασία και διαχείριση των νερών) στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

9. Μέλος από το έτος 2005 της Εταιρείας Θεσσαλικών Μελετών.

VII. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

1. Γαλλικά : Άριστα - 2. Αγγλικά : Πολύ Καλά

Αθήνα, Μάρτιος 2018

